

За коментар поводом, како неки указују, историјске посете потпредседника САД Џозефа Бајдена Сарајеву, Београду и Приштини замолили смо потпредседника вашингтонског Института за мир, Данијела Сервера.

Сервер: “Потпредседник Бајден је у Сарајеву врло јасно изразио своје нестрпљење и незадовољство због чињенице да Босна и Херцеговина није остварила већи напредак и апеловао је на њене лидере да крену путем изградње једне европске земље и одбаце оптерећења прошлости. С друге стране, Београд у последњих пар година такође није постигао значајнији напредак према Европској унији.”

Глас Америке: Током посете потпредседника Бајдена Београду било је речи и о Косову?

Сервер: “Косово је фактички независно и сви српски политичари то схватају, али они се очајнички држе северног дела Косова, које има већинску српску популацију, и сматрају да имају неки вид нејасног суверенитета над целим Косовом, а посебно северним делом. Мислим да то није тако. Пре свега, треба схватити да чланство Србије у ЕУ није могуће све док Србија не прихвати независност Косова. 22-е земље ЕУ су признале Косово, па и да све земље уније прихвате учлањење Србије, а једна то одбије, попут Холандије, Србија неће постати чланица. Упркос свој реторици, по мом мишљењу, будућност Србије у ЕУ ће ипак зависити од решења косовског проблема.”

Глас Америке: Да ли посета потпредседника Бајдена Београду представља покушај, како многи сматрају, унапредјења односа измедју САД и Србије и зашто баш у овом тренутку?

Сервер: “САД имају нову администрацију, која жели да поново нагласи извесне спољнополитичке приоритете, посебно у погледу неких подручја Балкана у којима нису решена сва питања, а која се односе на Сарајево, Београд и Приштину. Бајден упућује поруку да САД стварно желе да продубе сарадњу са Србијом и да помогну у решавању регионалних проблема. Медјутим, није јасно да ли је Београд спреман да донесе критичне одлуке да би унапредио односе са САД.”

Глас Америке: Потпредседник Бајден је, медјутим, најавио да САД неће инсистирати да Београд призна Косово?

Сервер: “Мислим да је то са његове стране прихватање неизбежног, односно да Београд неће ускоро признати Косово. Поред тога, новим српским уставом признавање Косова се третира као издаја. Истовремено, сматрам да је веома важно да Србија покаже већу сарадњу и упуту снажан сигнал да ће да прихвати косовску државу, што може да се учини, рецимо, прихватањем чланства Косова у Генералној скупштини УН. То не подразумева признање независности Косова, али захтева да Београд упуту сигнал Москви да прихвати чланство Косова у Генералној скупштини.”

Глас Америке: Шта мислите о популарном европском концепту регионализације, посебно у погледу Косова?

Сервер: “Мислим да је регионализација, односно, децентрализација, део солуција широм Балкана и изванредан степен самоуправе на локалном нивоу је добра идеја. Медјутим, не верујем да би децентрализацију требало легитимо користити као изговор за поделу Косова, на чему Београд ради у погледу северног Косова и српских енклава. Ако говоримо о децентрализацији онда о томе треба размишљати у контексту добро дефинисаног суверенитета, а зна се да је северни део Косова под суверенитетом Приштине. Говорећи о концепту регионализације, Београд би требало да има у виду да би тај принцип могао да се примени и у Прешевској долини на југу Србије, а ако би Република Српска стекла право на отцепљење од Босне и Херцеговине, онда зашто не би и Санџак у односу на Србију?”

Глас Америке: Да ли посета потпредседника Бајдена представља сигнал да Европска унија није деловала довољно успешно у региону и да ће се САД од сада интензивније ангажовати?

Сервер: “Мислим да се може рећи да САД нису биле у потпуности задовољне деловањем ЕУ, рецимо у Босни и Херцеговини. Медјутим, ова америчка иницијатива не подразумева поновно преузимање контроле над ситуацијом у том региону, већ више да се подстакне и усмери европско ангажовање, што се огледа и у чињеници да је са потпредседником Бајденом у Босни боравио и високи представник Европске уније, Хавијер Солана.”

(VOA)

